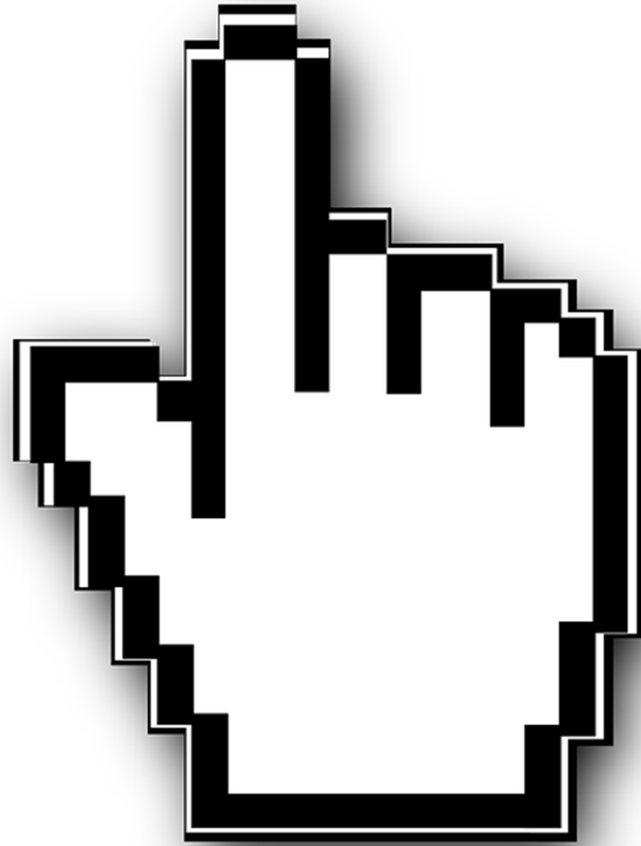

Indikaattorit iäkkäiden järkeväen lääkkeiden käytön tukena

Piia Rannanheimo

Lääketaloustieteilijä, Fimea

Piia.Rannanheimo@fimea.fi

Indikaattori on jokin tunnusluku,
joka kuvaa asioiden tilaa ja kehitystä

(Wikipedia)

Kustannukset

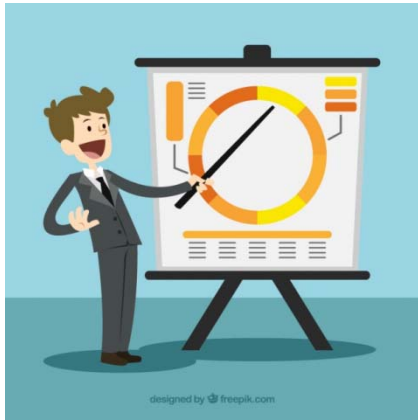
Käyttö ja kulutus

Laatu

Vaikuttavuus

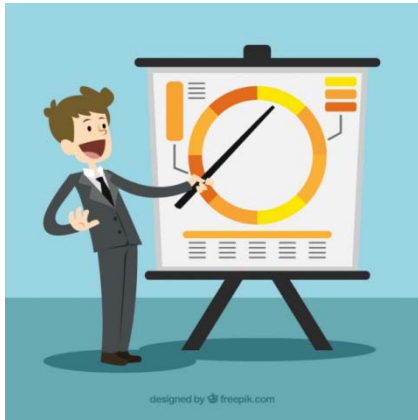
Nykytilan kuvaus

Vertailu
(benchmarking)

Muutos ajassa
(trendit)

Nykytilan kuvaus

Vertailu
(benchmarking)

Muutos ajassa
(trendit)

Indikaattorit $\neq$ tutkimus

TIEDOLLA
JOHTAMINEN

Valtakunnan taso, aluetaso, paikallinen taso

lääkäiden järkevä lääkkeiden käyttö

IÄKKÄÄT

Kenestä olemme kiinnostuneita?

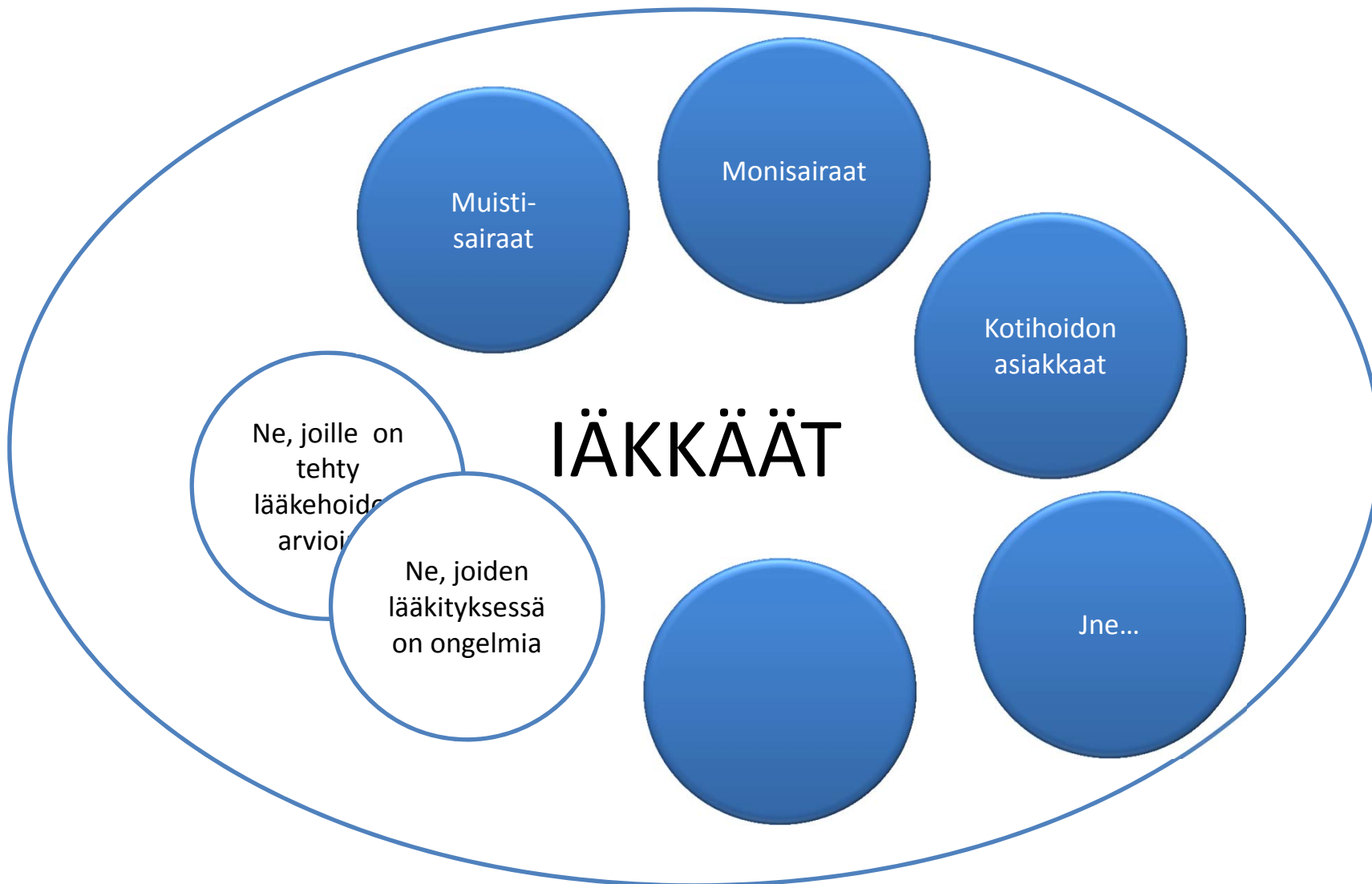
IÄKKÄÄT

Ne, joille on
tehty
lääkehoidon
arviointi

IÄKKÄÄT

Ne, joille on
tehty
lääkehoidon
arvioinnin

Ne, joiden
lääkityksessä
on ongelmia

Muisti-sairaat

Monisairaat

Kotihoidon
asiakkaat

IÄKKÄÄT

Ne, joille on
tehty
lääkehoidon
arvio

Ne, joiden
lääkkityksessä
on ongelmia

Jne...

Mitä Haluamme mitata?

Millainen on hyvä indikaattori?

Esimerkkinä lääkehuollon palvelupaketti

MAAKUNNALLISET PALVELUPAKETIT

Ikäpainotteiset

(= tietyn ikäiselle asiakasryhmälle, toistuvat palvelut)

1. Lasten, nuorten ja perheiden palvelupaketti
2. Työterveyshuollon palvelupaketti
3. Aikuisten sosiaalipalvelujen palvelupaketti
4. Hoito- ja hoivapalvelujen palvelupaketti

Kaikille asiakkaille suunnattuja " taudista" ja tarpeesta riippumattomia

11. Vastaanottopalvelujen palvelupaketti
12. Päivystyksen palvelupaketti
13. Ensihoidon palvelupaketti
14. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelupaketti

Kohdennetut palvelut (= asiakkaan erityistarve)

5. Suun terveydenhuollon palvelupaketti
6. Keskitetyn erikoissairaanhoidon palvelupaketti
7. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelupaketti
8. Vammaisten palvelujen palvelupaketti
9. Lääkinnällisen kuntoutuksen palvelupaketti
10. Laaja-alaisen palvelutarpeenarvion palvelupaketti
(Avainasiakkaan palvelupaketti= paljon palvelua tarvitsevat asiakkaat)

Muut palvelupaketit:

Palvelupaketit, jotka edellyttävät muutosta rahoitukseen, eivätkä ole mukana pilotoinnissa -> ovat toimintalähtöisiä

15. Lääkehuollon palvelupaketti (sisältö puuttuu vielä)
16. Matkapalvelujen palvelupaketti (sisältö puuttuu vielä)

KANSALLISET TUKIPALVELUPAKETIT

17. ICT-palvelujen tukipaketti
18. Omahoidon tukipaketti
19. Etähoidon tukipaketti
20. Hankintojen tukipalvelupaketti
21. Talous- ja henkilöstöhallinnon tukipaketti

Kustannukset (€/asukas ja €/korvauksen saaja)

(Korvatut reseptilääkkeet)

10 kustannuksiltaan suurinta lääkettä

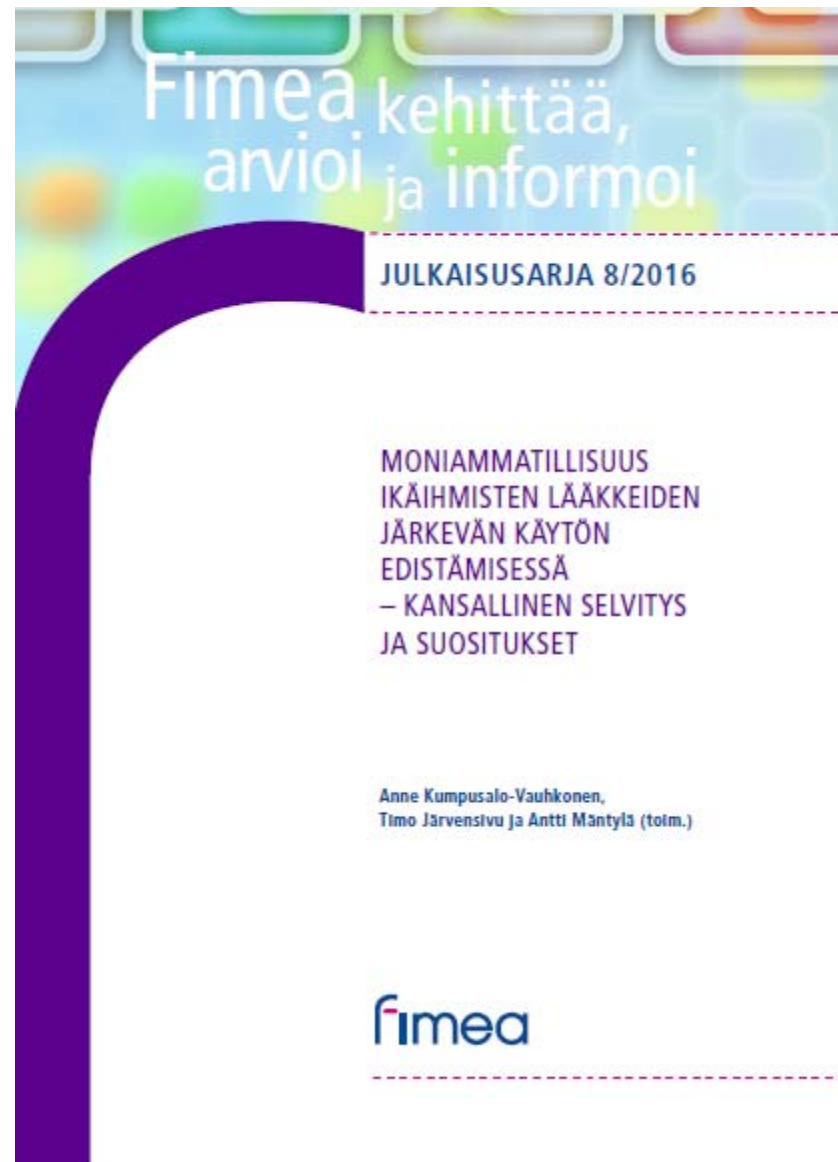
Monilääkittyjen osuus

Toimitettujen ja määrättyjen reseptien suhde

(Lääkityksen tarkistusmerkintä Kannassa)

Esimerkkinä lääkehoidon arviointi

” ...tarvitaan systemaattista laadun johtamista, joka perustuu toiminnan jatkuvaan arviointiin ja sen pohjalta tapahtuvaan kehittämiseen. Johtamisessa on hyödynnettävä nykyistä tehokkaammin mittareita toiminnan vaikuttavuuden osoittamiseksi.

Moniammatillisuus ikäihmisten lääkeiden järkevän käytön edistämiseksi – kansallinen selvitys

Miten moniammatillinen lääkehoidon arviointi vaikuttaa potilaiden palvelutarpeeseen ja -käyttöön?

Kotihoidon käynnit

Hoitoisuusluokan muutokset

Terveyspalveluiden (päivystyskäynnit, laitoshoidot) käytön muutokset

Miten moniammatillinen lääkehoidon arviointi vaikuttaa potilaan vointiin?

Esim. EQ5D, IADL, KATZ, MMSE, GDS-15, TUG-testi, ortostaattisen hypotension testaaminen.

Miten moniammatillinen lääkehoidon arviointi vaikuttaa potilaan lääkekustannuksiin?

Miten moniammatillinen lääkehoidon arviointi
vaikuttaa potilaan lääkehoidon
laatuun ja turvallisuuteen?

Potilaan lääkityksen SFINX-PHARAO-RENBASEN
haittavaikutusriskien muutos

Tarpeettomien lääkkeiden määrän väheneminen

Toimintakyky

KATZ: 6/6

IADL:3/8

MMSE:22/30

GDS-15: 9/15

TUG: 29 sek.

Todettu ortostatismi

Sairaudet

Sepelvaltimotauti

Sydämen vajaatoiminta

Verenpainetauti

Diabetes

Alzheimerin tauti

Anemia

Lääkkeitä 12 kpl

Lähtötilanne

Moniammatillinen lääkityksen arviointi

1 lääke aloitettiin

2 lääkettä lopetettiin

1 lääkkeen
antoajankohtaa
muutettiin

Lääkkeiden
yhteensopivuutta ja
lääkityksen
kokonaislaatua käytiin
läpi kolmen eri
tietokannan avulla.

Toimintakyky

KATZ: 5/6

IADL 5/8

MMSE: 24/30

GDS-15: 5/15

TUG: 23 sek.

Ei ortostatismia

Sairaudet

Sepelvaltimotauti

Sydämen vajaatoiminta

Verenpainetauti

Diabetes

Nivelrikko

Rintasyöpä

Alzheimerin tauti

Anemia

Lääkkeitä 12 kpl

6 kk

lääkäiden järkevä lääkkeiden käyttö – minkälaisia indikaattoreita tarvitaan?

Kenestä olemme kiinnostuneita?

Kenelle tietoa tuotetaan?

Mitä haluamme mitata?

Mitä voimme mitata?

- Ovatko nämä tiedot saatavilla nykyjärjestelmistä?
- Kehitetäänkö järjestelmiä niin, että tiedot ovat saatavilla tulevaisuudessa?